

**Plan mot kränkande
behandling,
diskriminering och
trakasserier**

Sånnaskolan

Planen gäller för kalenderåret eller läsåret	2023/2024
Planen har reviderats (datum)	2023-12-27
Ansvariga för planen	Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid
Barn och elever har varit delaktiga genom	Klassråd och elevråd

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar skolans arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för barns och elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på:

- Skollagens kapitel 6
- Diskrimineringslagens kapitel 3

1. Lagstiftningen

Skolans arbete mot kränkande behandling regleras i 6 kap. **Skollagen**. I detta kapitel finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen för att förhindra kränkande behandling. Vidare fastställs skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

I 3 kap. **Diskrimineringslagen** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering.

Skolan har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, undersöka, analysera, åtgärda samt utvärdera och följa upp. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

Rektorns skyldighet att anmäla kränkningar till huvudmannen är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda vad som hänt. Därför måste även rektorn göra sin anmälan till huvudmannen skyndsamt. Ett exempel på vad Skolinspektionen i ett beslut inte tyckt är tillräckligt skyndsamt är en månad. I det enskilda fallet hade en skola ett arbetssätt och en rutin som gjorde att det gick upp till en månad innan de anmälde kränkande behandling till huvudmannen. Det var inte tillräckligt skyndsamt i skollagens mening, menade Skolinspektionen.

Om huvudmannens utredning om kränkande behandling leder till att man vidtar åtgärder mot en enskild person räknas det som myndighetsutövning. Då har eleven och vårdnadshavaren rätt att få ta del av information i ärendet, till exempel dokumentation om uppgifter och beslut och motivering av beslut. I 29 kapitlet 10 § skollagen finns det hänvisningar till alla de rättigheter man har i samband med myndighetsutövning i skolan.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasseri eller kränkning. Om dokumentationen ska göras digitalt används [Draftit](#). Det är då mycket viktigt att beakta att inga känsliga uppgifter får framkomma. På individnivå sker dokumentationen i mall från skolboken alternativt i UNIKUM.

Personalen i skolan har också en viktig roll i att upptäcka när barn far illa eller när det finns risk för det. Enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen har alla skolor, inklusive var och en av de anställda i verksamheten, en skyldighet att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Den som omfattas av anmälningskyldigheten har också en skyldighet att lämna alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredningen av ett barns behov av skydd och stöd.

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att

- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstad ska varje verksamhet årligen upprätta en plan. Planen ska finnas tillgänglig på skolans hemsida.

3. Definitioner

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier. Begreppet "kränkande behandling" tolkas brett och omfattar alltifrån fysiska kränkningar som slag och sparkar, verbala kränkningar som skällsord, tillmälen och nedlåtande kommentarer till mer subtila psykiska eller sociala kränkningar som utfrysning och andra former av medveten uteslutning. De exempel som ges här är inte uttömmande och kränkningar kan förekomma i många andra former.

Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall. Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Huvudmannen

Ansvar för personalen

Ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Målinriktat arbete

Se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

Se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

Se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Skolchef

Skyndsamt anmäla till huvudmannen

Skyndsamt anmäla till huvudmannen, Barn- och utbildningsnämnden, via blankett i skolboken vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Skolchefen ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Följa upp anmälningar

Ansvarar för att skyndsamt följa upp av rektor anmälda fall av kränkningar, diskriminering och trakasserier.

Rektor

Skyndsamt anmäla till skolchefen

Skyndsamt anmäla till skolchefen, **via blankett i skolboken** vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Upprätta plan mot diskriminering och kränkande behandling

Ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, att planen hålls aktuell, följs upp och finns tillgänglig på hemsidan.

Dokumentation enligt gällande rutiner

Ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling.

Säkerställa stöd åt elever

Ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling samt att stöd ges till den som orsakat händelsen.

Elevhälsan delaktig

Ansvarar för att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar.

Anmälan till socialnämnden

Ansvarar för att göra en anmälan till socialnämnden när det finns en misstanke om att ett barn far illa. enligt 14 kap. §1 socialtjänstlagen.

Kontakt med polis

Ta ställning till kontakt med polis för samråd och att eventuellt anmäla. Se gällande rutin i skolboken.

Förskolans och skolans medarbetare

Skyndsamt anmäla till rektor

Skyndsamt anmäla till rektor, **via blankett i skolboken** vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Kontakt med barnet eller eleven och förälder

Ansvarar för kontakter med barnet eller eleven och vårdnadshavare.

Informera om plan mot diskriminering och kränkande behandling

Informera elever och föräldrar om plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Arbetslaget

Ge stöd och hjälp att hantera situationer

Ge stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen

Arbeta med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering

Diskutera och arbeta med barn och elever med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering.

Eventuella förtydliganden eller tillägg till ovanstående ansvarsområden utifrån förskolans/skolans behov:

5. Mål för förskolans/skolans värdegrundsarbete

De grundläggande värden som förskolans och skolans värdegrund omfattar ligger i linje med de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- Människolivets okränkbarhet
- Individens frihet och integritet
- Alla människors lika värde
- Jämställdhet mellan könen
- Solidaritet mellan människor

Det är dessa värden som ska förmedlas och alla medarbetare ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö.

Genom regelbundna samtal i klasserna och på fritidshemmen kring värdegrundsfrågor förankrar och utvecklar vi dessa värden tillsammans med eleverna. De olika diskrimineringsgrunderna diskuteras i undervisningen och vi tar fram konkreta exempel på vad som kan upplevas som diskriminerande. Regelbundet genomförs övningar kring värdegrundsfrågor där vi via litteratur, film och drama konkretiserar dilemman i vardagen. På klassråd, fritidsråd och elevråd tar vi upp aktuella händelser i vardagen kring vår värdegrund. Vid föräldramöten och på föräldraråden informeras och diskuteras likabehandlingsplanen. Planen finns tillgänglig på skolans hemsida.

Ansvariga för genomförande: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Uppföljning ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Utvärdering ska ske: juni 2024

Ansvariga Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Det främjande arbetet på Sännaskolan bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och utgår från de normer och värden som skollagen föreskriver. De främjande insatserna beaktas vid planering och genomförande av undervisningen, raster och i fritidshemmets verksamhet. Vår kurator och socialpedagog har kontinuerliga träffar med eleverna i åk 6 för "spela roll arbetet" som fortsätter på högstadiet. Varje år genomför huvudmannen en enkät om trygghet och trivsel. Utifrån resultatet revideras planen. Därutöver görs varje år undersökningar med hjälp av t.ex. trivselenkät och sociogram både i skola och på fritidshemmen. Skolan gör aktivt egna enkäter och muntliga samtal kring elevers delaktighet gällande trygghet och studiero. Skolan tränar eleverna i sociala och emotionella färdigheter för att träna sig på grundläggande färdigheter.

Aktiva åtgärder utifrån kartläggningar

- Skolans ordningsregler revideras vid varje läsårsstart och varje klass har möjlighet att lämna synpunkter som behandlas på elevrådet och därefter görs eventuella ändringar.
- Arbetslagen har vid arbetslagsträffarna elevvård som en stående punkt. Vid behov deltar specialpedagog och rektor.
- Rastvärdar finns ute enligt schema varje rast och cirkulerar på hela skolgården. Respektive lärare informerar rastvärdar vilka elever som behöver extra stöd på rasterna. Arbetslag kring dessa elever har alltid någon personal ute.
- På vissa områden på skolgården där det ofta uppstår bråk, ex fotbollsplan finns uppgjort schema för klasserna.
- I matsalen har varje klass bestämda bord och platser och det finns alltid minst en vuxen med som äter med eleverna.

Ansvariga för genomförande: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Uppföljning ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Utvärdering ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

6.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt (se mer under steget Kartlägg). Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Självreglering - Lyssna, fokusera, ta instruktioner, verbal självreglering, impuls kontroll, kunna vänta.

Samspelsfärdigheter - Turtagning, känna samhörighet, bry sig visa omsorg, bra sätt att samspela, positiv självhävdelse.

Empati - Läsa egna känslor, läsa av andras känslor, förstå olikheter i perspektiv, behov, preferenser, förstå att känslor förändras.

Hantering av känslor - Registrera starka känslor, lugna ner starka känslor, stresshantering.

Tänkande - Reflektion, metakognition, problemlösning, minne, be om hjälp.

Ansvarstagande - för sina studier och sin arbetsmiljö.

- Med hjälp av olika media, film, drama, skönlitteratur etc. arbetar vi förebyggande kring värdegrundsfrågor. Förslag: SVT-Play " vara vänner" samt SLI "Rättens Riddare".
- Utifrån ålder och mognad diskuteras om kränkningar som kan förekomma via "nätet".

- Vi genomför diverse gemensamma relationsfrämjande aktiviteter ex, FN-dagen, miljödag, alla hjärtans dag där eleverna möts. Lektioner eller aktiviteter genomförs regelbundet med andra klasser inom stadiet.
- På fritidshemmet genomförs gemensamma aktiviteter för att stärka socialt samspel och gemenskap mellan eleverna.
- Skolans elevhälsoteam har en kontinuerlig dialog med skolans rektorer kring elevernas psykiska hälsa och hur den påverkas av diskriminering, särbehandling eller annan kränkande behandling eller skolans psykosociala arbetsmiljö i sin helhet.
- På elevhälsoteam följer vi regelbundet upp elevernas frånvaro.
- Vid organisering av klasser och grupper tar vi hänsyn till hur vi fördelar elever så att alla kommer till sin rätt utifrån sina förutsättningar.
- Genom vår studieverkstad "Oasen" åk 4-6 och "Flotten" åk f-3 ger vi förutsättningar för enskild undervisning, mindre undervisningsgrupper och anpassad arbetsmiljö.

Ansvariga för genomförande: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Uppföljning ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Utvärdering ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

7. Kartläggning av nuläget

Resultaten från trygghet- och trivselenkäten analyseras och resultatet diskuteras i arbetslagen för nödvändiga och lämpliga åtgärder för skolan och fritidshemmen.

Nuläget kartläggs även genom kontinuerlig dialog med elever på klassråd, elevråd, fritidsråd och slumpvisa intervjuer på grupp och individnivå.

Dokumentation kring kränkningar förs så att man kan följa hela processen från upptäckt till vidtagna åtgärder, samt vilka uppföljningar som skett. All dokumentation kring ärendet diarieförs när ärendet avslutats.

Ansvariga för genomförande: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Uppföljning ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Utvärdering ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

8. Framtagande av planerna

Skolans plan mot kränkningar och diskrimineringar är framtagen i samarbete mellan rektor, lärare, elevhälsoteam, elevråd och elever utifrån kartläggningar och enkäter. Via föräldramöten och föräldraråd kan vårdnadshavare lämna synpunkter på planen.

Ansvariga för genomförande: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Uppföljning ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Utvärdering ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

9. Förankringsarbete

Skolans plan mot kränkningar och diskrimineringar är känd och förankrad hos elever, medarbetare och vårdnadshavare. Eleverna är delaktiga i framtagandet och genomförandet via klassråd och elevråd. Planen är regelbundet föremål för diskussion i olika skolämnen. Planen presenteras för och diskuteras av föräldrarådet. Planen finns tillgänglig på skolans hemsida: www.kristianstad.se/sannaskolan

Ansvariga för genomförande: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Uppföljning ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Utvärdering ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

10. Utvärdering

Planen ska årligen utvärderas.

Föregående års plan

Planen utvärderas årligen i slutet på läsåret i samråd med eleverna och personalen. Planen är ett stöd för att dokumentera händelser som sker i det dagliga arbetet. Vi kan genom denna dokumentation analysera hur trenden ser ut när det gäller vilken typ av kränkningar som är vanligast och på så vis forma vårt arbete i t ex kamratgrupperna utifrån detta. Med hjälp av utvecklingssamtalen, sociogram, observationer på skolgården samt diskussioner med elever både individuellt och kollektivt kan vi få en god bild av hur eleverna fungerar i det sociala samspelet på skolan och fritidshemmet.

Ansvariga för genomförande: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Uppföljning ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Utvärdering ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Innevarande års plan

Planen följs upp vid terminsslut och utvärderas vid läsårsslut på klassråd, elevråd och av arbetslagen. Efter genomförda kartläggningar diskuteras resultat direkt i respektive arbetslagen och planen revideras och sammanställs av rektor.

Ansvariga för genomförande: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Uppföljning ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Utvärdering ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

11. Kompetens

Vi undersöker fortbildningsbehoven i diskussioner på arbetslagsträffar och på medarbetarsamtal. Vi genomför fortbildningar bland annat genom tematisering, externa föreläsare och Skolverkets allmänna råd. Vi utvärderar våra insatser för att se om de ger förväntad effekt.

Ansvariga för genomförande: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Uppföljning ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid

Utvärdering ska ske: juni 2024

Ansvariga: Charlotta Jeppsson, Rickard Svenesson och Anette Havelid